

กิตติพนัน สุภาศักดิ์ 2552: ผลกระทบจากการบังคับใช้อัตรากำลังขั้นต่ำต่อสวัสดิการแรงงานไร้ฝีมือ
ของประเทศไทย พ.ศ.2535-2549 ปรินญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชา
เศรษฐศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภชาติ สุขารมณ, Ph.D.
92 หน้า

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ของการกำหนดอัตรากำลังขั้นต่ำของ
ประเทศไทย จำนวนแรงงานประเภทต่างๆ ตลอดจนถึงผลกระทบของการปรับอัตรากำลังขั้นต่ำ ต่อสวัสดิการ
แรงงานไร้ฝีมือของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายปีตั้งแต่ปีพ.ศ.2535 ถึงพ.ศ.2549 โดยใช้วิธีสร้าง
แบบจำลอง และประมาณสมการเส้นอุปสงค์ในแรงงานและสมการเส้นอุปทานของแรงงาน ประเทศไทยได้มี
กฎหมายและมีการบังคับใช้อัตรากำลังขั้นต่ำตั้งแต่ปีพ.ศ.2516 โดยมีการปรับอัตรากำลังขั้นต่ำขึ้นตามสภาวะ
เศรษฐกิจ และได้มีการเปลี่ยนแปลงการบังคับใช้อัตรากำลังขั้นต่ำในปีพ.ศ.2541 จากเดิมที่มีอัตรากำลังขั้นต่ำที่
แตกต่างกันเพียง 3 เขต ไปสู่การมีอัตรากำลังขั้นต่ำที่แตกต่างกันเพิ่มขึ้นตามความแตกต่างของสภาพเศรษฐกิจ
ของภูมิภาคหรือจังหวัดต่างๆ จากการศึกษาพบว่าวัตถุประสงค์ของการกำหนดอัตรากำลังขั้นต่ำคือ เพื่อ
คุ้มครองแรงงานให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ ขจัดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมของนายจ้าง และเพื่อใช้ในการ
ส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ กำลังแรงงานโดยส่วนใหญ่ของประเทศไทยยังมีการศึกษา
อยู่ในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า โดยกำลังแรงงานที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่ามีแนวโน้ม
ลดลงในขณะที่กำลังแรงงานที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษามีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษา พบว่า ค่าจ้างขั้นต่ำที่ถูกกำหนดจากรัฐบาล ต่ำกว่ามูลค่าผลิตภาพแรงงานไร้ฝีมือและต่ำ
กว่า อัตรากำลังคุณภาพที่เหมาะสม จากการกำหนดให้ปีพ.ศ.2535 เป็นปีฐาน ผู้ประกอบการที่มีอำนาจตลาด
สามารถกดอัตรากำลังให้ต่ำกว่ามูลค่าผลิตภาพแรงงานแต่สูงกว่าหรือเท่ากับอัตรากำลังขั้นต่ำ ผลการศึกษา
ข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่า การกำหนดอัตรากำลังขั้นต่ำที่ต่ำกว่าค่าจ้างตลาดจะไม่ส่งผลให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น
การปรับอัตรากำลังขั้นต่ำให้สูงขึ้นช่วยลดช่วงความแตกต่างระหว่างมูลค่าผลิตภาพแรงงานกับอัตรากำลัง
ต่ำอันจะเป็นการลดอำนาจของผู้ประกอบการในการกดค่าจ้างให้ต่ำกว่ามูลค่าผลิตภาพแรงงานแต่สูงอัตร
กำลังขั้นต่ำ ในขณะที่เดียวกันรัฐควรปรับอัตรากำลังขั้นต่ำให้สอดคล้องกับดัชนีราคาเพื่อรักษาอำนาจซื้อของ
ค่าจ้าง ในส่วนของสวัสดิการของแรงงานไร้ฝีมือจากการคำนวณ พบว่า สวัสดิการโดยรวมของแรงงานไร้ฝีมือมี
แนวโน้มสูงขึ้นแต่ไม่สามารถระบุว่าการบังคับใช้กฎหมายอัตรากำลังขั้นต่ำเนื่องจากอัตรากำลังที่
แรงงานได้รับสูงกว่าอัตรากำลังขั้นต่ำ